UITVOERINGSPROGRAMMA

Beijum Bruist!

2022 ▽ 2023

Waarom Beijum Bruist!

In Beijum wordt sinds 2017 gezamenlijk met bewoners en betrokken partijen gewerkt aan wijkvernieuwing. Uitgangspunt én uitdaging is om de ruimtelijke aanpak van de openbare ruimte, de woningen en het overig vastgoed te koppelen en ondersteunend te laten zijn aan de sociale aanpak op het terrein van armoede en meedoen. Daarbij is het streven om meer samenhang en verbinding zowel binnen de aanpak als tussen de partijen te organiseren. Kort gezegd is het wenselijk dat alle investeringen in Beijum bijdragen aan het vergroten van de gezondheid en algeheel welbevinden van de Beijumers. Onder de titel “Beijum Bruist” zijn diverse bewonersinitiatieven gestart en wordt in werkgroepen gezamenlijk met bewoners, scholen, maatschappelijke organisaties en ondernemers gewerkt aan plannen. Samen met de partijen hebben we geformuleerd wat we willen bereiken voor Beijum.

Een prachtwijk waarin iedereen meetelt en meedoet. Een plek waar ieders talent tot volle bloei komt en waar mensen met verschillende culturen en achtergronden elkaar verrijken. Een wijk met gelijke kansen op ontplooiing voor ieder kind en waar niemand arm of eenzaam is. Een wijk waar je je leven lang wilt blijven wonen en waar voldoende voorzieningen zijn om er tot op hoge leeftijd een zinvol bestaan te kunnen leiden.

Analyse en opgaves

In 2018 heeft de gemeenteraad van Groningen het koersdocument en het wijkvernieuwingsplan Beijum Bruist vastgesteld. Het koersdocument geeft antwoord op de vraag waarom wijkvernieuwing in Beijum nodig is. Aan de hand van een analyse van de wijk beschrijven we de opgaven, doelen en ambities. Dit vertalen we naar een jaarlijks uitvoeringsprogramma.
In het koersdocument is een sterkte-zwakte analyse opgenomen van de wijk. We verdiepen jaarlijks de analyse aan de hand van kwantitatieve en kwalitatieve data o.a. uit de Basismonitor Groningen. Deze analyses geven ons beter inzicht in de effecten van onze inzet: wat werkt wel, wat werkt minder goed en wat werkt niet. Zo kunnen we sturen op een zo effectief mogelijke aanpak. Hiernaast hebben we de sterkte-zwakteanalyse geactualiseerd.

Sterkte-zwakteanalyse

Sterktes

- *Betrokken bewoners, veel bewonersgroepen rondom initiatieven*
- *Hoge waardering voor de wijk (bewoners willen oud worden in Beijum)*
- *WIJ Beijum goed geworteld in de wijk*
- *Groene woonomgeving (Groene Long)*
- *Ruim aanbod voorzieningen (winkels, zorg, scholen)*
- *Veel eengezinswoningen*

Zwaktes

- *Veel kwetsbare bewoners (armoede, werkloosheid, weinig aandacht voor opvoeding)*
- *Achterstand onderwijs jeugd*
- *Overlast jongeren*
- *Onvoldoende geschikte woningen voor ouderen*
- *Openbare ruimte gedateerd, grauw, weinig kleur, onoverzichtelijk en gesloten en matig/verwaarloosd onderhoud*
- *Winkelpleinen onaantrekkelijk, weinig uitstraling, onvoldoende klandizie winkelplein Oost*

Kansen

- *Versterken bewonersinitiatieven*
- *Versterken aanpak armoede, positief opgroeien, gezond oud worden, aanpak jongerenoverlast*
- *Aanpak woningen (duurzaamheid, levensloop)*
- *Toevoegen woningen voor ouderen, duurdere koop, starters*
- *Intensiveren heerdenaanpak*
- *Versterken beheer openbare ruimte in samenhang met bewonersinitiatieven*
- *Integrale aanpak Beijum Oost*
- *Herontwikkeling Doefmatlocatie*
- *Aanpak winkelpleinen West & Oost*
- *Verbeteren verbinding Kardinge*

Bedreigingen

- *Toename van het aantal bewoners dat vertrekt bij onvoldoende geschikte woningen en verslechtering kwaliteit openbare ruimte*
- *Toename van het aantal kwetsbare groepen*
- *Concentratie sociale problematiek in Beijum Oost in combinatie met deels verwaarloosde openbare ruimte*
- *Toename verloedering woonomgeving en desinteresse bewoners*

Doelstellingen

We werken in Beijum tot 2030 aan de volgende doelen, die we hebben vertaald in vijf programmalijnen. Vanuit de doelen en programmalijnen zijn diverse projecten, werkgroepen en activiteiten gestart en in 2023 gaan we door met deze projecten. Ook starten we nieuwe projecten en activiteiten. Afgelopen twee jaar is extra geïnvesteerd in het versterken van de samenwerking van maatschappelijke organisaties rondom met name de thema's van het sociale programma onder de noemer van Sterk Netwerk. Hierdoor is inmiddels een sterk en vitaal netwerk in de wijk ontstaan.

Foto © David Vroom

Overzicht doelstellingen

1. Versterken Sociale Basis: Iedereen doet mee
Uitgangspunt is een wijk waar mensen prettig samenleven en waar iedereen mee kan doen. Sociale voorzieningen zoals bijvoorbeeld buurthuizen en scholen kunnen daaraan bijdragen. Bewoners kunnen elkaar ontmoeten en hun ideeën en initiatieven delen. We investeren in het versterken van de sociale basis en het verminderen van eenzaamheid.

2. Gezonde en kansrijke generatie: opgroeien in kindvriendelijk Beijum
We willen dat kinderen in Beijum gezond, veilig en kansrijk opgroeien. We investeren in een gezonde en veilige leefomgeving, waar alle jeugdigen optimale kansen krijgen, mee kunnen doen en een stem hebben. We stellen het kind centraal bij alles wat we doen. Dit doen we door het netwerk te versterken, door een gebundelde aanpak en door in te zetten op talentontwikkeling.

3. Toekomst met perspectief
We willen het toekomstperspectief vergroten voor Beijumers die in armoede leven, we willen dat meer mensen de regie in eigen handen krijgen, we willen stress verminderen en meer huishoudens financieel gezond krijgen. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn: de mens centraal, maatwerk, laagdrempelige activiteiten en samenwerking tussen de verschillende organisaties.

4. Ouder worden in Beijum: toekomstbestendige wijk
We willen dat bewoners op een gezonde manier oud worden en langer zelfstandig kunnen blijven wonen in de wijk. Dat betekent dat er voldoende woningen zijn, ouderen sociale steun en verbondenheid ervaren, er passende en bereikbare voorzieningen zijn en ouderen zich veilig voelen in de wijk.

5. Aantrekkelijke, gezonde, veilige en duurzame wijk
We willen de kwaliteit van de openbare ruimte verbeteren met aandacht voor groen, veilige fiets- en wandelroutes, ontmoetingsplekken en sport en spel. Waar nodig vinden stedenbouwkundige ingrepen plaats, vergroten we de aantrekkelijkheid van de winkelpleinen en we zetten de Heerdenaanpak door. We willen dat Beijum in de toekomst aardgasvrij is. We werken gezamenlijk met bewoners en de woningcorporaties aan een wijkenergieplan met daarin een pakket aan maatregelen voor een duurzaam aardgasvrij Beijum.

01 Actielijn

Versterken Sociale Basis

Prettig wonen, meedoen en zingeving dragen bij aan de (positieve) gezondheid, het geluk en het welbevinden van de inwoners. Want we willen dat Beijum een wijk is waar mensen prettig samenleven en iedereen mee kan doen en waar formele en informele ondersteuning met elkaar verbonden zijn. Er gebeurt veel in Beijum, veel bewoners zijn actief en betrokken. De (sociale) voorzieningen zoals buurthuizen, sportverenigingen, cultuuraanbod, scholen, en speel- en beweegplekken in de openbare ruimte dragen in belangrijke mate bij aan het versterken van de sociale basis. Afgelopen twee jaar is geïnvesteerd in de samenwerking en in een meer samenhangend aanbod van activiteiten in de wijk. Er zijn plekken in de wijk waar activiteiten worden georganiseerd en je elkaar kunt ontmoeten. De afgelopen jaren zijn bewonersinitiatieven gestart die zich richten op elkaar ondersteunen en gericht zijn op bewegen. De meeste plekken en initiatieven zijn echter versnipperd en het is voor bewoners niet altijd duidelijk wat de mogelijkheden zijn. Daarnaast is het aantal inwoners dat aangeeft (ernstig) eenzaam te zijn relatief hoog. Onze inzet richt zich op het verbinden van het informele en formele sociale netwerk, en op het verstevigen van het informele netwerk. Dit doen we door het ondersteunen van bewonersinitiatieven; flexibel budget is beschikbaar. De zeggenschap hierover leggen we bij bewoners zelf.

Effect Versterken Sociale Basis

- *Bewoners hebben een sociaal netwerk, horen erbij en dragen met hun talenten bij aan het samenleven in de wijk. Minder bewoners voelen zich eenzaam.*
- *Bewoners weten wat er te doen is in de buurt, waar ze aan mee kunnen doen en hoe ze er zelf aan bij kunnen dragen.*
- *Bewoners nemen initiatieven die goed zijn voor de buurt. Zij voelen zich hierin gesteund en gewaardeerd.*
- *Bewonersinitiatieven en organisaties zijn goed met elkaar verbonden. Zij zijn van elkaar op de hoogte. Organisaties sluiten met hun aanbod aan bij bewonersinitiatieven.*

Stand van zaken 2022

Werkgroep 'Iedereen Doet Mee'

De werkgroep 'Iedereen Doet Mee' is een brede coalitie van informele en formele organisaties en initiatieven. Zij werkt sinds de start van de wijkvernieuwing aan het versterken van de sociale basis door te werken aan concrete interventies en acties. In 2022 hebben we Lief-en-Leedstraten gestimuleerd met 'gangmakers' die zorg dragen voor de Lief-en-Leedpot en de sociale verbinding in de heerd. Samen met bewoners zijn goede plekken voor 'Babbelbaank'n' gevonden voor het goede gesprek en sociale verbinding. Het streven is dat bewoners de banken adopteren. We hebben geïnvesteerd in eenzaamheidsinterventies voor ouderen en gezamenlijke ontbijten en warme maaltijden georganiseerd.

Beijum Beweegt

Het bewonersinitiatief Beijum Beweegt heeft tot doel om veilige, plezierige en duurzame beweeggroepen en activiteiten op te zetten, waar bewoners aan een gezonde leefstijl kunnen werken. Vanuit de ABCD-methodiek worden beweeggroepen opgezet, waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten en gezond leven. Er zijn inmiddels voor verschillende leeftijdsgroepen diverse beweeggroepen actief en in 2021 en 2022 zijn de groepen bij de buitenfitness via open gym ondersteund.

De wijkondersteuner

In 2021 zijn we gestart met de inzet van een wijkondersteuner (een extra medewerker samenlevingsopbouw/opbouwwerker). De wijkondersteuner is in dienst van WIJ en is een verbindende schakel tussen de mogelijkheden voor vrijwillige inzet bij vrijwilligersorganisaties en bewonersinitiatieven in de wijk en de professionele hulpverlening, bijvoorbeeld binnen het WIJ-team. Verder ondersteunt de wijkondersteuner een werkgroep met actieve bewoners bij de ontwikkeling van een werkwijze om op een transparante, verantwoorde en uitnodigende wijze om te gaan met de besteding van het wijkbudget. Ook ondersteunt de wijkondersteuner de bewonersorganisaties, bijvoorbeeld in het vinden van nieuwe vrijwilligers en jonge aanwas die mee willen doen om onze wijk nog leuker, groener, socialer, mooier en bruisender te maken.

Foto © Ronald Gramberg

Het wijkbudget

Bewoners weten zelf het beste wat nodig is voor hun leefomgeving en wat de kansen zijn voor buurt of wijk. Daarom zijn we in 2021 gestart met een wijkbudget waar bewoners in de wijk zelf over beslissen. Met een jaarlijkse bijdrage van 25.000 euro stellen we inwoners in staat om zelf met initiatieven te komen en deze te financieren. We maken op deze manier optimaal gebruik van de kracht en energie van de wijk. Ook creëren we draagvlak voor en bekendheid aan initiatieven en initiatiefnemers door (bijvoorbeeld via de wijkstemweken) bewoners uit te nodigen om te stemmen en de financiële middelen over de verschillende initiatieven te verdelen. Het Bewonersplatform Beijum heeft samen in een werkgroep met bewoners, de wijkondersteuner en de gemeente de criteria en werkwijze over de besteding van het wijkbudget in 2021 en 2022 uitgewerkt. In 2022 zijn de eerste ideeën ingediend en in het najaar van 2022 is daarover gestemd via de Stem van Groningen.

Wat gaan we doen in 2023?

- ***Ondersteunen van bewonersinitiatieven zoals werkgroep 'Iedereen doet mee' en Beijum Beweegt***
- ***Continueren inzet wijkondersteuner***
- ***Zeggenschap van bewoners met inzet Wijkbudget middels het online platform Stem van Groningen***

Foto © David Vroom

02 Actielijn

Gezonde en Kansrijke generatie

Relatief veel kinderen in Beijum groeien op in een (potentieel) kwetsbaar huishouden. In een situatie waarbij ze te maken hebben met armoede, leerachterstanden, een ongezonde leefstijl en een onveilige (thuis)situatie. Er zijn relatief veel jongvolwassenen (18-23 jaar) zonder startkwalificatie. We investeren in een gezonde en veilige leefomgeving, waar álle kinderen een goede start krijgen in het leven, hun talenten kunnen ontwikkelen, mee kunnen doen en een stem hebben. Samen met de scholen, de kinderopvang, het WIJ-team, de GGD, Bslim, Vrijdag en andere organisaties werken we aan het creëren van kansen voor kinderen. Een goede samenwerking en een gebundelde aanpak zijn daarbij belangrijk.

Effect Gezonde en Kansrijke generatie

- *Alle kinderen in de leeftijd van 9 maanden tot 4 jaar krijgen een kansrijke start.*
- *Kinderen en jongeren doen mee, voelen zich gewaardeerd en krijgen alle mogelijkheid om zichzelf te ontwikkelen. Na het verlaten van school hebben jongeren een toekomstperspectief dat aansluit bij hun talenten.*
- *Het onderlinge contact tussen bewoners en professionals is constructief en heeft een positieve invloed op het opvoeden en opgroeien van kinderen en jongeren. Ieder kind/jongere is onderdeel van de gemeenschap, waarin hij/zij zich gezien, gehoord en geliefd voelt.*

Stand van zaken 2022

Extra inzet jeugdwerk

Om een optimale bijdrage te kunnen leveren aan het gezond, kansrijk en veilig opgroeien van kinderen is een goede samenwerking tussen ketenpartners zoals de school, de kinderopvang, het WIJ-team en de jeugdgezondheidszorg van belang. De WIJ-jongerenwerker zet zich in om het preventieve netwerk ten behoeve van kinderen te versterken en is aanjager van de werkgroep met vertegenwoordigers vanuit de ketenpartners. Samen ontwikkelen zij een (activiteiten-) aanbod voor de doelgroep en ouder(s) en verzorger(s). Speerpunten zijn taal/spraakachterstanden, mondgezondheid en (natuurlijk) bewegen. Een van de activiteiten die in dit kader in 2022 is georganiseerd is een theatervoorstelling gemaakt door VRIJDAG in de buurt, WIJ Beijum en Theater Pannenkoek. Er is zo op een originele en interactieve wijze aandacht gevraagd voor mondzorg.

Pedagogisch wijkplan 2023-2026

Het pedagogisch wijkplan wordt in het najaar van 2022 gemaakt door samenwerkende partners in de wijk: de scholen, de kinderopvang, het WIJ-team, de GGD jeugdgezondheidszorg, JOGG en andere organisaties. Met als doel dat kinderen in Beijum gezond, veilig en kansrijk opgroeien en alle kinderen een stem hebben. Daarbij wordt gekeken wat de situatie van kinderen in de wijk is en hoe die situatie verbeterd kan worden. In dit integrale wijkplan worden alle projecten en activiteiten gebundeld. Het Lectoraat Jeugd, Educatie en Samenleving van de Hanzehogeschool begeleidt dit traject.

Kansrijke Start

De eerste 1000 dagen zijn heel belangrijk voor de ontwikkeling van het kind. Bij het project Kansrijke Start in Beijum werken bewoners, professionals en de gemeente nauw samen om álle kinderen een goede start te bieden. Door ouders zo vroeg mogelijk adviezen en ondersteuning te bieden, kunnen we voorkomen dat er later zwaardere zorg nodig is. In Beijum is bij ouders en professionals geïnventariseerd wat de speerpunten zijn: het bereiken van jonge, kwetsbare ouders, ontmoeting, ondersteuning op maat, vroegsignalering en betrokken vaderschap. In 2022 is vanuit Kansrijke Start een Huiskamer in het gebouw van WIJ Beijum ingericht. De Huiskamer is een plek waar je ‘gewoon’ even een kopje koffie kunt komen drinken. Eén van de activiteiten is het wekelijkse Ouder & Kind-café, waar jonge ouders en zwangere vrouwen terecht kunnen met vragen en voor informatie. Kansrijke Start werkt samen met Kansrijk Oost in het rechtstreeks benaderen van ouders op scholen en het doorverwijzen naar elkaar. Verder volgen buddy's van Kansrijke Start trainingen van de Buddy Academie van Kansrijk Oost.

Verlengde Schooldag

In 2022 is op de basisscholen in Beijum en Lewenborg de Verlengde Schooldag gestart. Het gezamenlijk programma van de Verlengde Schooldag heeft als doel om alle basisschoolkinderen in deze wijken zich zo optimaal mogelijk te laten ontwikkelen. Zo bevorderen we de kansengelijkheid. Bewoners, maatschappelijke en culturele organisaties, scholen en gemeente werken hierin samen. In totaal doen elf basisscholen mee: vijf in Beijum en zes in Lewenborg. Door met een klein activiteitenprogramma te beginnen, kunnen de coördinatoren van de Verlengde Schooldag eventuele praktische problemen in kaart brengen en kennismaken met diverse aanbieders van workshops. Tegelijkertijd wordt hard gewerkt aan het programma voor het nieuwe schooljaar. Naast workshops over kunst en cultuur zullen er dan ook workshops zijn over techniek, digitale geletterdheid, natuur en sport.

Leerondersteuning

Op het Werkman VMBO wordt leerondersteuning op school verzorgd. Leerlingen worden na schooltijd opgevangen en begeleid op het gebied van sociale vaardigheden en leervaardigheden. Het gaat hierbij om kwetsbare kinderen die thuis geen geschikte leeromgeving hebben. Dit kan zijn omdat de ouders niet in staat zijn om hen bij huiswerk te helpen of omdat het thuis niet veilig genoeg is om te kunnen leren. De school biedt hierbij een vertrouwde omgeving waar leerlingen op hun plek zijn en zich prettig voelen. De leerondersteuning is een instrument dat ervoor zorgt dat een kind eerder preventieve zorg krijgt en dat de kans op schooluitval verkleint. Vanaf september 2023 wordt de leerondersteuning ondergebracht in de Broedplaats voor Jongeren.

Wat gaan we doen in 2023?

- ***Extra inzet Jeugdwerk***
- ***De Verlengde Schooldag is gestart in 2022-2023 en zetten we voort***
- ***We continueren Kansrijke Start***
- ***We starten met de Broedplaats voor Jongeren als 'Verrijkte schooldag' voor het voortgezet onderwijs op de Kluiverboom***
- ***We zetten jeugdboa's in***

Broedplaats voor Jongeren

In het schooljaar 2021/2022 is vanuit Werkman VMBO een pilot Naschoolse Campus Kluiverboom opgestart. In 2022 zijn contacten gelegd met het Alfa College en Noorderpoort. De drie scholen van De Kluiverboom hebben nu de handen ineengeslagen om samen te werken aan een broedplaats voor talentontwikkeling voor de wijken Lewenborg en Beijum. We starten in 2023 met deze 'Verrijkte Schooldag' voor het voortgezet onderwijs. Bij de Broedplaats voor jongeren kunnen jongeren uit de hele wijk terecht voor sport en bewegen, sociale en cognitieve ontwikkeling en cultuur. Hiermee stimuleren we de kansengelijkheid.

"Bij de Broedplaats voor jongeren kunnen jongeren uit de hele wijk terecht"

03 Actielijn

Toekomst met Perspectief

We zien dat in Beijum het opleidingsniveau lager is dan het stedelijk gemiddelde en dat er relatief veel werkzoekenden zijn. Ook zijn er relatief veel huishoudens die moeite hebben om rond te komen. De verwachting is dat dit aantal zal groeien als gevolg van de stijgende energieprijzen. Armoede kan leiden tot sociale uitsluiting, stress, een minder goede gezondheid en het gevoel de grip op het leven kwijt te zijn. Het zorgt voor omstandigheden die een verdere ontwikkeling in de weg staat. Daarom blijven we investeren in een oplossing voor dit probleem en willen we het perspectief vergroten van mensen die in armoede leven. Om mensen te ondersteunen zelf hun financiële en sociale problemen aan te pakken, is afgelopen jaren in het project Kansrijk Oost een succesvolle aanpak met buddy's ontwikkeld. Dit wordt nu ook in andere wijken ingezet. Aanvullend op deze aanpak willen we gezamenlijk met het onderwijs en ondernemers inzetten op opleiding, talentontwikkeling en werkervaring om hiermee de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Laagdrempelige plekken in de wijk kunnen hier een rol in spelen.

EFFECT TOEKOMST MET PERSPECTIEF

- *Het taboe rond armoede is doorbroken. Bewoners en beroepskrachten realiseren zich wat het met bewoners doet om in armoede te leven en spelen hierop in. Bewoners in armoede ervaren hierdoor minder schaamte en melden zich eerder. In het kader van preventie van bijvoorbeeld financiële problematiek – nu de kosten van levensonderhoud blijven stijgen – is dit belangrijk. Maar ook om bewoners perspectief te geven op een beter leven.*
- *Binnen professionele en maatschappelijke organisaties staan maatwerk en een persoonlijke benadering voorop. Het aanbieden van hulp en ondersteuning begint met de vraag "Wat wil jij?"*
- *Er zijn verschillende activiteiten in de wijk die gericht zijn op het vergroten van het toekomstperspectief van bewoners. Deze sluiten aan bij de vraag en behoefte van bewoners.*
- *Regelingen en (bewoners)initiatieven die armoede verlichten zijn bekend bij de doelgroep en ondersteunende instanties.*
- *Laaggeletterdheid in Beijum wordt actief tegengegaan. Alle bewoners in de wijk krijgen de kans zich digitaal te ontwikkelen.*

Stand van zaken 2022

Kansrijk Oost

Kansrijk Oost is van een pilot, gestart in Beijum en Lewenborg in 2019, uitgegroeid tot een structurele aanpak die tot 2030 wordt gefinancierd uit NPG-middelen en wijkvernieuwingsgelden. In Kansrijk Oost worden bewoners onder het sociale minimum intensief begeleid door een buddy. Maatwerk en eigen regie van de deelnemer in combinatie met Mobility Mentoring© zijn de pijlers. Doel is het doorbreken en bij voorkeur beëindigen van (intergenerationele) armoede. Het project begeleidt minimaal 30 huishoudens op jaarbasis met professionele en ervaringsdeskundige buddy's. Deelnemers zijn jongeren, alleenstaande ouders, werkende armen en zzp'ers. Intussen zijn acht deelnemers volledig uit de bijstand en volg(d)en tien deelnemers een MBO-, HBO- of WO-opleiding. Het aantal deelnemers zal de komende jaren doorgroeien, mede door samenwerking met het CMO Toukomstproject en het Doorbraakproject. Allerlei partijen, zoals gemeente, WIJ, Team Oost, scholen, maatschappelijke organisaties en bewonersinitiatieven staan als partners om buddy en deelnemer heen. Deze warme en korte lijnen dragen veel bij aan succesvolle stappen van de deelnemers. In 2021 is een Buddy Academie opgericht die in een jaar tijd is uitgegroeid tot een succesvol instrument met achttien trainingen om buddy's extra te scholen. Van de Buddy Academie maken intussen ook andere partijen gebruik.

Foto © Mariska de Groot

De Smeltkroes

Een deel van de Claremaheerd (waar voorheen het Leger des Heils gevestigd was) heeft zich in 2022 ontwikkeld tot een plek van kleinschalige bewonersinitiatieven en laagdrempelige ontmoeting. Er zijn ruim 25 wijkbewoners bij betrokken. Sinds januari is de ruimte beschikbaar voor de wijk in de vorm van laagdrempelige ontmoeting, koffie en thee en diverse activiteiten. Vanuit Werkpro is extra begeleiding aanwezig om bewoners hierbij te ondersteunen. De meeste van de initiatieven zijn gericht op het verlichten van armoede. We faciliteren de Smeltkroes in 2022 via een subsidie voor huisvestingskosten; de financiering van de begeleidingskosten gebeurt vanuit Werkpro. Vanaf 2023 maakt de Smeltkroes deel uit van het brede plan Beijum in Bedrijf.

Wat gaan we doen in 2023?

- ***We continueren het succesvolle Kansrijk Oost***
- ***We starten met Beijum in Bedrijf***
- ***Planuitwerking voor het versterken van het bereik van regelingen en voorzieningen voor bewoners, in samenhang met het versterken van taalvaardigheden en digitale vaardigheden.***

Beijum in Bedrijf

In Beijum is behoefte aan (meer) activiteiten rond ontmoeting, zorg voor elkaar, onderhoud en duurzaamheid. Bewoners hebben ook de wens uitgesproken een deel van de groenvoorziening of het onderhoud van het straatmeubilair in eigen beheer te willen nemen. Momenteel is er al veel wijkbedrijvigheid in Beijum vanuit een aantal locaties in de wijk. Vanuit de wijk is een sterke wens uitgesproken om deze bedrijvigheid te versterken en uit te breiden. Daarom hebben, begin 2022, de wijkgerichte organisaties Stadsboerderij De Wiershoeck, de buurtcentra Trefpunt en het Heerdenhoes en wijkwerken Beijum (van WerkPro) de handen ineengeslagen. Samen vormen zij de Alliantie Beijum in bedrijf. De Alliantie heeft het plan Beijum in Bedrijf verder ontwikkeld en wil in 2023 starten met de uitvoering. De partijen werken aan een samenhangend en vraaggericht aanbod van activiteiten door middel van dagbesteding, participatie en scholing. Alle inwoners kunnen zelf initiatief nemen en worden (indien nodig) ondersteund door de projectleider om deze initiatieven te laten bloeien. Beijumers kunnen ook stappen zetten naar (betaald) werk. De ambitie van Beijum in Bedrijf is te komen tot een sterk vergroot aanbod van wijkbedrijvigheid binnen de bestaande organisaties.

WEGGEEFKAST – VERZORGING

04 Actielijn

Ouder worden in Beijum

Het aantal senioren in Beijum neemt toe. We willen dat de bewoners op een gezonde manier ouder worden en langer zelfstandig kunnen blijven wonen in de wijk. Dat betekent dat er voldoende geschikte woningen zijn, ouderen sociale steun en verbondenheid ervaren, er passende en bereikbare voorzieningen zijn, en dat ouderen zich veilig voelen in de wijk. Het is wenselijk om gezamenlijk met bewoners, woningcorporaties en zorgpartijen na te gaan wat de wensen zijn vanuit de ouderen ten aanzien van wonen en zorg.

Effect Ouder worden in Beijum

- *Ouderen hebben een sociaal netwerk, horen erbij en leveren een bijdrage aan de samenleving met hun levenservaring en hun talenten. Minder ouderen voelen zich eenzaam.*
- *Ouderen koesteren hun veerkracht en geven betekenis aan hun leven op een manier die bij hen past en hun voldoening geeft. Zo richten ze zich op het versterken van hun 'positieve gezondheid'.*
- *Ouderen zijn digitaal vaardig en blijven op de hoogte van de ontwikkelingen in de samenleving.*
- *Er zijn voldoende woningen die geschikt zijn voor ouderen.*
- *De leefomgeving in Beijum is veilig, prettig en toegankelijk. Er zijn goede voorzieningen en voldoende ontmoetings- en beweegmogelijkheden.*
- *Er is meer verbinding en contact tussen jong en oud.*

Stand van zaken 2022

Onderzoek en aanpak levensloopbestendigheid woningen

In het kader van de woonzorgvisie is in 2022 een analyse gemaakt van het woningbestand in Beijum en is beschreven welke woningen wel en niet geschikt zijn voor ouderen. Op basis van deze analyse werken we onder andere gezamenlijk met woningcorporaties een plan uit voor wat nodig is om te komen tot voldoende geschikte woningen voor ouderen.

Wat gaan we doen in 2023?

- ***Uitwerken plan van aanpak levensloopbestendigheid woningen***
- ***We investeren in activiteiten gericht op ouderen***

Gezond ouder worden in Beijum

Via de werkgroep Iedereen doet mee (zie actielijn Versterken sociale basis) blijven we investeren in activiteiten gericht op ontmoeting en gezelligheid, in eenzaamheidsinterventies voor ouderen zoals de UP!-gesprekken, Grip & Glans cursus en Samen Vitaal. Samen met de werkgroep ouderen, professionals van het WIJ-team, Humanitas en AtHomeFirst gaan we na wat verder nodig is om gezond en vitaal ouder te worden in de wijk. In 2023 werken we hiervoor een plan uit dat zich richt op gezondheid, ertoe doen, aanpak van eenzaamheid, passende zorg en formele en informele ondersteuning

05 Actielijn

Aantrekkelijk, gezond, veilig en duurzaam

Beijum is een mooie groene wijk, is mooi gelegen aan de rand van de stad en kent een grote diversiteit aan inwoners en woningtypes en woonerven, de zogenaamde heerden. Ondanks deze kwaliteiten zijn er ook een aantal knelpunten in de openbare ruimte en ruimtelijke structuur. De openbare ruimte is sleets en aan vernieuwing toe. Het spel van voor- en achterkanten, typisch voor wijken uit deze periode, is kwetsbaar gebleken. Mede door de tendens van individualisering in de maatschappij heeft dit geleid tot verschutting: subtiele overgangen van openbaar naar privé zijn tenietgedaan en vervangen door expliciete scheidingen. Het groen is op vele plekken overwoekerd en heeft aan diversiteit verloren, mede door het beheerniveau. De woonerven zijn op veel plekken veranderd in parkeerpleinen, terwijl ze oorspronkelijk bedoeld waren voor ontmoeting en spelen.

Afgelopen jaren zijn in dit kader een aantal onderzoeken uitgevoerd, waaronder een cultuurhistorische analyse en een stedenbouwkundig onderzoek die inzicht hebben gegeven in bovenstaande punten. Op basis hiervan is in samenspraak met corporaties en bewoners gewerkt aan een ruimtelijke visie. Dit heeft geresulteerd in het Kookboek Beijum, een ruimtelijke visie voor een toekomstbestendige bloemkoolwijk. Daarnaast zijn wenselijke ingrepen in de stedenbouwkundige structuur en de openbare ruimte voor de komende jaren beschreven. Op basis hiervan is een uitvoeringsprogramma gemaakt.

Effect Aantrekkelijk, gezond, veilig en duurzaam

- *Verbetering van de inrichting van de openbare ruimte door onder andere toename vergroening, alternatieve parkeeroplossingen, klimaatadaptieve maatregelen en meer mogelijkheden voor spel en ontmoeting.*
- *Verbetering sociale cohesie.*
- *Verbetering herkenbaarheid, veiligheid en aantrekkelijkheid van de Beijumerweg.*
- *Versterking van de beleving van het groen, water en ommeland.*
- *Realisatie van grote en kleine wandelommetjes die bijdragen aan meer bewegen en daardoor verbetering van de gezondheid.*
- *Veilige inrichting fietsroutes in de wijk en goede aansluiting tussen fietsnetwerk in de wijk en het gemeentelijk netwerk van fietsroutes.*
- *Logische, veilige en aantrekkelijke routes richting Kardinge en Hunzeboord in afstemming met de gebiedsontwikkeling van Kardinge.*

Stand van zaken 2022

Heerdenaanpak

Veel Beijumers waarderen het woonerfkarakter van de wijk. Het is rustig wonen, er is veel groen in de nabijheid en er zijn volop speelplekken en voorzieningen. Maar de uitstraling en beleving van de heerden staan onder druk. In 2016 is daarom gestart met de Heerdenaanpak, een gezamenlijke aanpak met de bewoners, corporaties en WIJ Groningen. Op basis van een analyse van de staat van de openbare ruimte, de veiligheid en de sociale samenhang prioriteren we welke heerd we gaan aanpakken. Per heerd maken we een gezamenlijk inrichtingsplan voor de openbare ruimte, waarbij corporaties onderhouds- en verduurzamingsmaatregelen in de woningen uitvoeren. Ook wordt de aanpak gecombineerd met de inzet van energiecoaches van het Programma Energie, de inzet van de voorzieningenwijzer en huisbezoeken door de medewerkers van WIJ (sociale aanpak). Hierbij hebben we ook aandacht voor (woon)overlast.

In 2021 is gezamenlijk met de bewoners gestart met het uitwerken van een plan voor de Grevingaheerd. Aandachtspunt hierbij was het verbeteren van de verkeersveiligheid en het verbeteren van de speelplek. In 2022 is dit plan uitgevoerd. We willen vanaf 2023 de aanpak op een groter schaalniveau uitvoeren en ook bewoners stimuleren om zelf aan de slag te gaan met o.a. aanpak rommelige erfafscheidingen en vergroenen van tuinen en het verduurzamen van de eigen woning. Met de Heerdenaanpak willen we vanaf 2023 tot en met 2029 vijf tot acht heerden/woonbuurten aanpakken.

Herontwikkeling van de Doefmat

Afgelopen jaren is door Patrimonium in samenspraak met bewoners en gemeente een plan uitgewerkt voor woningbouw op de voormalige Doefmat-locatie aan de Isebrandtsheerd. Het woningbouwplan bestaat uit 22 appartementen voor senioren en 9 eengezinswoningen. In aansluiting op het woningbouwplan is gezamenlijk met bewoners gewerkt aan een ontwerp voor de inrichting van de openbare ruimte. Eind 2022 wordt de voormalige Doefmat-school gesloopt en in 2023 start de bouw van de woningen.

Actieplan openbare ruimte

In 2021 is bij het Trefpunt een buitenfitness met een terras gerealiseerd. De invulling is met bewoners vormgegeven. Het is inmiddels een geliefde en laagdrempelige plek om te bewegen, te werken aan de gezondheid en om mensen te ontmoeten. In 2021 en 2022 zijn hier gratis 'Open gym'-lessen aangeboden. Dit heeft inmiddels geresulteerd in een aantal blijvende beweeg- en ontmoetingsgroepen, onder andere geïnitieerd door Beijum Beweegt. Naar aanleiding van diverse klachten van bewoners over de verkeersveiligheid in de wijk is een enquête gehouden. Op basis van de resultaten zijn verbetervoorstellen uitgewerkt en deze worden in het najaar van 2022 uitgevoerd.

Wijkenergieplan en buurtgerichte aanpak verduurzamen woningen

Het merendeel van de woningen in Beijum heeft energielabel C. Met de snel opgelopen energieprijzen in 2022 is het extra belangrijk om volop aan de slag te gaan met energiebesparing. Dan hebben we het over isoleren van de woningen, maar ook over bewustwording en het eigen gedrag aanpassen om te kunnen besparen. Ook het stimuleren van lokale energieopwekking door zonnepanelen of zonnecollectoren helpt om de energierekening aanzienlijk naar beneden te krijgen.

In 2022 is het traject gestart om samen met bewoners het wijkenergieplan op te stellen. Hierin wordt beschreven welke verduurzamingsmaatregelen nodig zijn in de wijk. Ook sommen we op hoe de gemeente kan faciliteren door o.a. inzet van het energieloket, energiecoaches, energieadviseurs en de inzet van individuele subsidies (aardgasvrij ready). Daarnaast worden in het wijkenergieplan de conclusies meegenomen van het onderzoek naar een warmtenet in Beijum en Lewenborg, door aan te sluiten op een warmtetransportleiding van de Eemsdelta naar de stad. Dit sluit aan bij het voorkeursscenario voor Beijum als hybride wijk in het warmtesysteem. Volgens planning is het wijkenergieplan eind 2022/begin 2023 gereed en is daarin ook een begroting voor de uitvoering opgenomen.

Foto © Astrid van der Wis

Energiewerkgroep De Werkbeij

Energieteam De Werkbeij is een bewonersinitiatief in de wijk Beijum. De tien vrijwilligers zijn ruim twee jaar actief en helpen bewoners met energie besparen en hoe ze van het aardgas kunnen afgaan. De Werkbeij is er voor en door inwoners uit Beijum. Bewoners kunnen bij De Werkbeij terecht voor helder advies en betrouwbare informatie over energiebesparing, zodat ze zelf goede keuzes kunnen maken. Met de gemeente Groningen wil De Werkbeij plannen maken om de overgang naar duurzame energie te versnellen. De Werkbeij heeft samen met de gemeente instrumenten ontwikkeld om het energieverbruik van de koopwoningen in Beijum te beperken. Deze instrumenten worden ingezet bij de Buurtaanpak die najaar 2022 van start gaat.

Aanpak Winkelplein West

Het winkelcentrum in Beijum is een veelbezochte plek waar mensen dagelijks komen om hun boodschappen te halen. Het winkelcentrum, en dan met name het winkelplein, kent in zijn huidige vorm echter zijn beperkingen. Het winkelplein mist nu een plek om te kunnen verblijven, er zijn geen afgebakende voetgangersgebieden en de infrastructuur is complex ingericht.

We willen daarom het winkelcentrum toekomstbestendig maken zodat het een ontmoetingsplek wordt voor wijkbewoners, met daarbij een overzichtelijk onderscheid in de verschillende verkeersstromen op het plein en een heldere route voor het parkeren. In 2022 is gezamenlijk met ondernemers en bewoners gewerkt aan verbeterpunten en zijn een aantal schetsontwerpen gemaakt. Variërend van kleine aanpassingen tot grotere veranderingen. Per ontwerp laten we de haalbaarheid van uitvoering en financiën onderzoeken. Afhankelijk van deze uitkomsten en de voorkeur van ondernemers en bewoners wordt het ontwerp gekozen. Volgens planning wordt eind 2022 een keuze gemaakt voor het ontwerp. In 2023 wordt dit verder uitgewerkt en voorbereid voor uitvoering.

Aanpak Winkelplein Oost

Samen met bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren werken we aan een fijner Plein Oost. Het ontwikkelen van een langetermijnvisie voor het plein en het omliggende gebied vraagt tijd (zie ook integrale aanpak Beijum Oost). Het is de bedoeling dat op het braakliggend terrein naast de buurtaccommodatie het Heerdenhoes op termijn nieuwbouw komt van het verpleeghuis Innersdijk. De herinrichting van het plein hangt hiermee samen. We hebben onderzocht welke tijdelijke aanpassingen er mogelijk zijn voor Plein Oost. Er zijn fotodoeken geplaatst van wijkbewoners en David Vroom, uit het project 'Ik blijf hier – verhalen uit een veranderende wijk'. Kinderen uit de wijk hebben, onder begeleiding van twee kunstenaars, de betonblokken op het plein versierd met graffiti. Daarnaast is een plan uitgewerkt voor een verkeersveiliger inrichting van het plein. Onderdeel van het plan is het creëren van een aparte voetgangerszone op het plein en een aparte doorsteek voor scooters en fietsen.

"Samen met bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren werken we aan een fijner Plein Oost"

Foto © David Vroom

Wat gaan we doen in 2023?

- ***We voeren het tempo van de Heerdenaanpak op***
- ***Uitvoeren herontwikkeling Doefmat***
- ***In het Actieplan Openbare Ruimte werken we het plan voor een kunstwerk uit***
- ***Uitwerken en voorbereiden van de uitvoering voor de aanpak winkelplein West***
- ***Uitvoeren buurtgerichte aanpak wijkenergieplan***
- ***Concretiseren van plannen voor de Wijkring, het Ringpark en Beijumerweg met betere groenbeleving en veilige wandel- en fietsroutes***
- ***Uitwerken van een samenhangend programma voor de Integrale aanpak Beijum Oost***

Aanpak Ringpark en Beijumerweg

We willen graag dat Beijumers kunnen genieten van de landschappelijke kwaliteiten in de eigen wijk. We willen daarom extra inzetten op de beleving van het groen en het water in de wijk. Dat kan door het maken van aantrekkelijke ommetjes, de Beijumerweg autovrij te maken, zichtlijnen te maken vanaf de wijkring en de wisselwerking tussen de randen van de wijk en het omliggende landschap te versterken. In 2022 hebben we de mogelijkheden hiervoor onderzocht, in 2023 gaan we de plannen concreet uitwerken. We willen zorgen dat diverse wandelroutes die door bewoners zijn bedacht goed bereikbaar en toegankelijk zijn voor alle Beijumers. Deze ingrepen geven meer mogelijkheden aan bewoners voor bewegen in de natuur. Dit alles kan niet slagen zonder passend beheer. In een groene wijk als Beijum is beheer een belangrijke bouwsteen om de waarde van het groen tot z'n recht te laten komen.

Integrale aanpak Beijum Oost

In het gebied van Beijum Oost spelen al enige tijd sociale- en leefbaarheidsproblemen. De woningcorporaties, WIJ en gemeente willen graag gezamenlijk met overige betrokken partijen en bewoners komen tot een integrale aanpak. In 2022 is het gezamenlijk ambitieniveau verkend en in 2023 willen we een samenhangend programma uitwerken op het gebied van woningprogrammering, leefomgeving, sociale aanpak en woninggebruik.

Foto © David Vroom

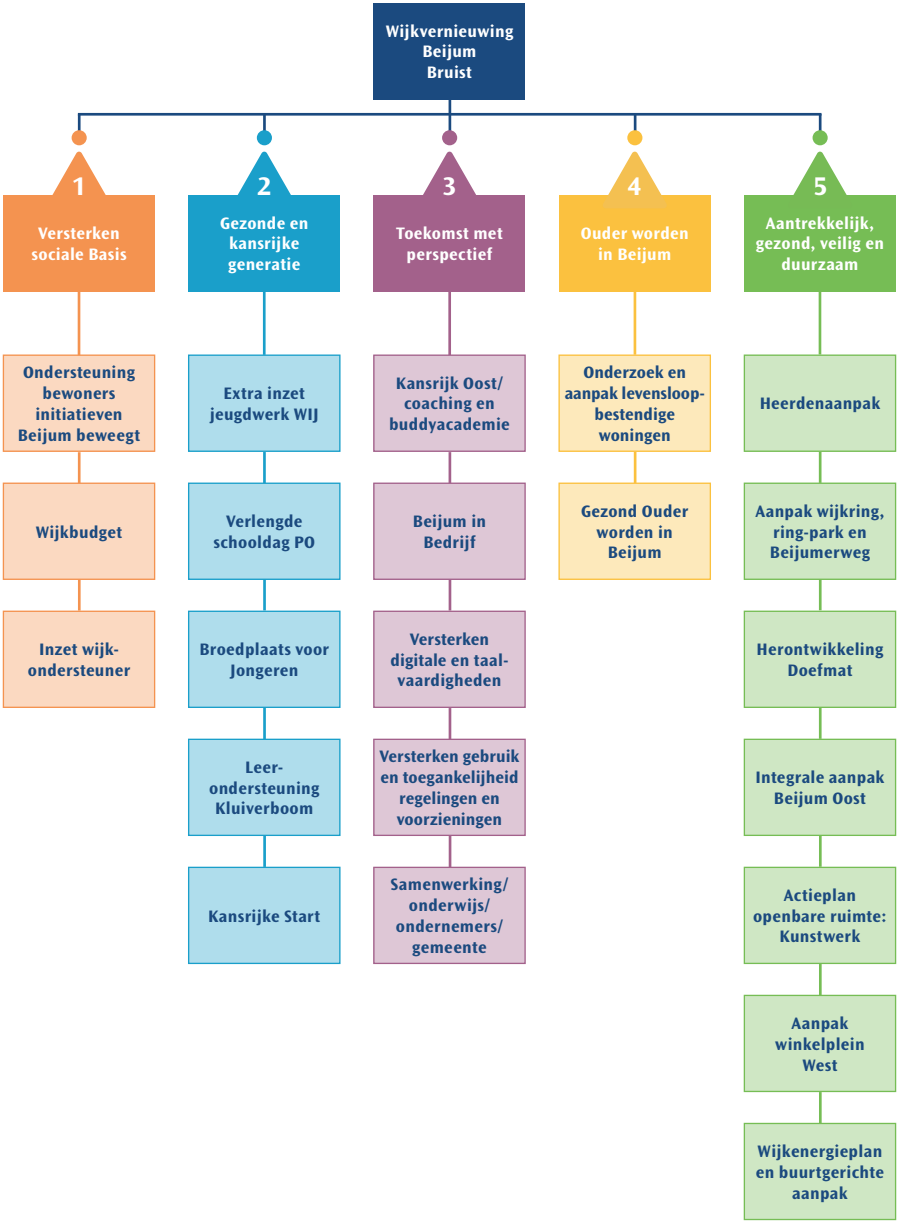
Wijkvernieuwing Beijum Bruist
1
Versterken sociale Basis
Ondersteuning bewoners initiatieven Beijum beweegt
Wijkbudget
Inzet wijk-ondersteuner
2
Gezonde en kansrijke generatie
Extra inzet jeugdwerk WIJ
Verlengde schooldag PO
Broedplaats voor Jongeren
Leer-ondersteuning Kluiverboom
Kansrijke Start
3
Toekomst met perspectief
Kansrijk Oost/ coaching en buddyacademie
Beijum in Bedrijf
Versterken digitale en taal-vaardigheden
Versterken gebruik en toegankelijheid regelingen en voorzieningen
Samenwerking/ onderwijs/ ondernemers/ gemeente
4
Ouder worden in Beijum
Onderzoek en aanpak levensloop-bestendige woningen
Gezond Ouder worden in Beijum
5
Aantrekkelijk, gezond, veilig en duurzaam
Heerdenaanpak
Aanpak wijkring, ring-park en Beijumerweg
Herontwikkeling Doefmat
Integrale aanpak Beijum Oost
Actieplan openbare ruimte: Kunstwerk
Aanpak winkelplein West
Wijkenergieplan en buurtgerichte aanpak

Foto © David Vroom

Beijum Bruist!